

MARÇ 2005.

(I) **PARAULES CLAU:** La Desembocadura del Millars Paisatge Protegit, Espècies protegides: l'aguila reial, l'ofegabous, el linx, Campanya "4x4: 4 rodes, 4 persones" a la UJI , (pàgina 2)

(II) **FLAIX DE PREMSA:** El Millars Declarat Paisatge Protegit, Campanya "4x4: 4 rodes, 4 persones" a la UJI , Caos Circulatori a la UJI (Diari Mediterraneo Març 2005) (pàgina 8)

(III) **LEGISLACIÓ MARÇ 2005** (pàgina 10)

(IV) **CONCESSIONS HIDROLÒGIQUES DEL MES EN PROVÍNCIA DE CASTELLÓ** (pàgina 11)

(V) **EVOLUCIÓ DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA DEL MES EN COMARQUES DE CASTELLÓ** (pàgina 12).

La Desembocadura del Millars Paisatge Protegit

En el marc d'unes excel·lents, per organització i contingut, "I Jornades de Recuperació del Millars" desenvolupades a la Caixa Rural d'Almassora, s'ha donat a conèixer per part dels tècnics de la Conselleria de Territori i Habitatge un projecte finançat per fons FEDER pel que es preveu la inversió d'1.200.000 euros per al període 2006-08 en "Actuacions del conveni CHX-Ministeri de Medi Ambient-Conselleria de Territori i Habitatge per a la recuperació i adequació ambiental de la desembocadura del Millars". La desembocadura del Millars està declarada Refugi de Caça, zona ZEPA (Zona d'Especial Protecció de les Aus) i també LIC (Lloc d'Interès Comunitari) per la Unió Europea. Una vegada s'hajen complit tots els requeriments burocràtics, també estrenarà en terres valencianes la figura de protecció especial com a "Paisatge Protegit" de la Llei 11/94 d'espais Protegits de la Comunitat Valenciana al ser mereixedor d'una especial protecció al ser exemple significatiu d'una relació harmoniosa entre l'home i el medi natural i pel seu especial valor estètic i cultural.

La declaració com a Paisatge Natural obliga a una adequada ordenació de les activitats a través d'un PRUG (Pla d'Usos i Gestió) dins d'on s'emmarquen les actuacions del conveni dels ens ambientals CHX-Ministeri de Medi Ambient-Conselleria de Territori i Habitatge. Aquest PRUG fa un diagnòstic de la situació actual de la desembocadura trobant importants impactes: (I) impactes derivats d'un flux fluvial desregulat. Degut al fracàs de la macropresa d'Arenós no hi ha un flux hidràulic natural a la pròpia idiosincràsia mediterrània del riu. (II) Baixa qualitat de les aigües fluvials. Aquestes són en l'actualitat procedents fonamentalment de les EDAR (Estació de Depuració d'Aigües Residuals) de Vila-real i Almassora. Les aigües presenten alts continguts de nutrients i esporàdicament alts continguts de bor, zinc, plom provinents de vessaments industrials que afecten les depuradores de tractament biològic esmentades, i no tenen capacitat de fer front als components tòxics

industrials. Això genera perill d'anòxia i d'eutrofització en les aigües de les goles. (III) Ocupació il·legal del DPH (Domini Públic Hidràulic) i defectes greus de delimitació del propi DPH del riu que dificulten la seua gestió. (IV) Vessaments incontrolats de residus presumptament inerts i no perillosos a falta d'un estudi d'aterraments de residus perillosos, no probables, però cal recordar el deplorable cas de la Rambla de la Vídua). (V) Altres impactes: associats a trànsit descontrolat de vehicles pesats, motocicletes i també de persones, caça furtiva, pesca incontrolada, presència d'espècies al·lòctones com el canyar (*Arundo donax*), ramaderia no controlada, gats i gossos assilvestrats, sorolls per pràctiques recreatives i de transport i afeccions de les carreteres i línies elèctriques que travessen el caixer.

En paraules dels experts en restauració fluvial, restaurar suposa donar aigua, espai i temps per recobrar els processos naturals i funcionament ecològic del riu, "suggerint i induint" al riu que amb la seua força hidràulica i potencial biològic faça la faena. Aigua, espai i tranquil·litat és el que li falta al Millars i com això es impossible donar-li, les actuacions que es plantegen són mesures paliatives o si es vol de maquillatge. En primer lloc es proposen dos filtres verds de llacunes plantades de senill (*Phragmites australis*) per completar l'insuficient tractament depurador de les EDAR de Vila-real i Almassora, aquestes dues llacunes estaran regulades i interconnectades amb braços d'aigua. Per a evitar els casos d'anòxia i d'eutrofització a les aigües es planteja la possibilitat d'obrir i tancar de forma controlada les goles amb la finalitat de regular-les. També es planteja obrir el procediment de delimitació del DPH del riu i alliberar-ho de les ocupacions il·legals que són imprescriptibles. Naturalment es proposa la neteja integral del caixer, actuacions de revegetació, adequació de la xarxa de camins per a permetre una visita controlada, zones recreatives i miradors que permetran contemplar el paisatge i la fauna sense afectar-la.

En gran mesura les actuacions preveuen fer el que l'ens competent en la zona, la CHX (Confederació Hidrogràfica del

Xúquer), no ha pogut aconseguir: qualitat de la depuració de les aigües de les EDAR de Vila-real i Almassora, ocupació il·legal del caixer i abocaments incontrolats. Algunes de les actuacions previstes són discutibles, com l'obertura i tancament de les goles, però és possible que siga necessari per preservar l'avifauna que pot estar en recessió d'acord amb una preciosa ponència del Dr. Joan Castany sobre "La xitxarra de canyar (*Maccrocephalus scirpaceus*) un bioindicador ecològic a les Goles del Millars": en efecte, la humil xitxarra ha disminuït la seua població a les Goles a la meitat des de 2000 fins ara. També els filtres verds poden ser ineficients sinó es dona solució al vessament de metalls pesats al les EDAR.

L'inici de la restauració efectiva és una bona notícia per al Millars i per als ciutadans d'Almassora, Vila-real i Borriana, i un resultat perseguit per organitzacions conservacionistes i els propis ajuntaments, que han decidit fer-li costat al riu enlloc d'avergonyir-se de la seua brutícia i descontrol, a diferència de localitats veïnes que han decidit aterrar el riu, tractant-lo com a culpable enlloc de com a víctima, en una actuació que esperem no deplorem més enllà.

Almassora, Vila-real i Borriana són la columna vertebral de La Plana. Són ciutats que deuen l'esser a la mare, La Plana, i al pare, El Millars. Amb una agricultura en recessió però de pes i estabilitat indubtable s'han convertit en potents ciutats industrials. Almassora dedica el 15,3% a sòl industrial. Vila-real el 11,8% i Borriana el 2,4%. Són indústries potents que han fet pobles de primera línia econòmica, social i esportiva, i aspiren també a ser-ho en la vessant ambiental. Són indústries amb capacitat per finançar i assegurar una restauració del seu riu Millars més enllà de 2.008, amb la col·laboració d'Ajuntaments, Comunitat Autònoma, CHX i Unió Europea. Enhorabona Millars, que siga de veritat i per a llarg.

Espècies protegides: l'aguila reial, l'ofegabous, el linx.

Levante informa sobre la recuperació d'un àguila ferida amb més de 35 perdigons. Es tracta d'un exemplar d'àguila perdiguera, espècie en perill d'extinció, que havia segut ferida al rebre 35 perdigons, ha sigut recuperada per especialistes de la Conselleria de Territori i Vivenda. L'au va ser ingressada en el centre de recuperació de fauna del Forn del Vidre en estat greu i posteriorment traslladada al centre La Granja Del Saler (València), on va romandre dos mesos.

Després del període de recuperació l'animal serà reintegrat en el seu entorn natural de la Vall d'Alba

La naturalesa ens descobreix l'ofegabous, un amfibi que manté les aigües netes, és un tritó carronyer, el més gran de la fauna ibèrica, que s'alimenta de matèria morta que troba en les tolles en què viu. És l'únic representant dels amfibis amb cua a la Comunitat Valenciana. És molt abundant en bassals pantans, aigües estancades, tolles amb vegetació hidròfila, juncs, rius i abeuradors.

Durant el dia roman ocult davall el sediment de les tolles, i durant la seua activitat nocturna, reposa sobre el fons de la tolla. L'ofegabous és una espècie protegida i molt vulnerable, totalment inofensiu per a l'home.

Sols queden 100 linxs ibèrics.

"SOS Lince-Asociación de la Defensa de la Fauna i la Flora" assenyala en un comunicat que existeixen només entre 100 i 120 animals adults vivint en estat salvatge. Ara només hi ha dos xicotetes poblacions aïllades amb reproducció confirmada, ambdós a Andalusia. Resideixen en una àrea de prop de 35.000 hectàrees.

Aquestes poblacions restants es troben en les proximitats d'Andujar i està formada per prop de 80 animals adults. "SOS Lince" considera que esta població està amenaçada pels incendis forestals que es registren en la zona, per la reducció del nombre de conills, els plans urbanístics al nord d'Andujar i dos propostes per a la construcció d'autopistes.

Ecologistes en Acció i "SON Lince", han denunciat la iniciativa de l'Ajuntament d'Andújar de requalificar unes 1.000 hectàrees del seu terme municipal, per a convertir-les en urbanitzable. L'àrea coincideix plenament amb l'habitat on es conserva millor la població de linx ibèric.

Els ecologistes afirmen que de portar a terme la requalificació, va a augmentar la quantitat de trànsit dins de la zona lincera i fan memòria que els atropells són la causa major de la seua mortalitat. La requalificació és una pèrdua d'habitat molt important i necessària, a més de fragmentar el territori del linx i les zones adjacents protegides. Els espais protegits a Espanya s'han duplicat en l'última dècada, suposant un 9,1 % del territori. No obstant, més del 45% dels parcs no té encara un pla de gestió. Es deu recalcar el "desfasament" de cinc anys que es produeix entre la declaració d'un parc i l'aprovació del seu pla de gestió, l'important és que els parcs no es declaren només sobre el paper.

Entre els beneficis que suposa la protecció d'àrees naturals amb fins de conservació estan els relacionats amb serveis ambientals, com la conservació de la biodiversitat, la contribució a la captació d'aigua i a la regulació del flux hídric, el control d'incendis forestals i altres catàstrofes per mitjà del manteniment de la vegetació natural.

Campanya *4x4: 4 rodes, 4 persones* a la UJI .

Aquest març l'UJI llança una campanya per compartir cotxe, l'Oficina de Prevenció i Gestió Mediambiental de la Universitat Jaume I de Castelló ha llançat la campanya *4x4: 4 rodes, 4 persones* dirigida a promoure l'ús compartit del cotxe entre els membres de la comunitat universitària. La campanya possibilita que moltes persones que realitzen trajectes iguals o semblants des del seu domicili fins a l'UJI, i viceversa, puguen posar-se en contacte i compartir vehicle amb l'objectiu de col·laborar a reduir les emissions de gasos degudes al transport. L'UJI, preocupada pels problemes mediambientals, pretén amb aquesta campanya disminuir el nombre de vehicles utilitzats en els trajectes realitzats pels membres de la comunitat universitària, cap a i des de la Universitat als respectius domicilis. Açò permetrà també una disminució de la saturació que pateix l'aparcament al campus i un menor consum d'energia.

(II) FLAIX DE PREMSA.

El Millars Declarat Paisatge Protegit.

Zona estudiada i dibuix de "La xitxarra de canyar (Maccrocephalus scirpaceus) emprada com a bioindicador en l'estudi del Dr. Joan Castany (llibre de ponències de les I Jornades de Recuperació del Millars, Almassora, Març 2005).

Campanya 4x4: 4 rodes, 4 persones a la UJI .

Caos Circulatori a la UJI (Diari Mediterraneo Març 2005)

(III) LEGISLACIÓ MARÇ 2005.

BOE 23 MARÇ

Resolució d'1 de març del 2005, de la Subsecretaria, per la qual s'inscriu la «Fundació per a la protecció dels Cetacis Atlàntics» en el Registre de Fundacions del Ministeri de Medi Ambient.

DOGV 8 MARÇ

ACORD de 4 de març del 2005, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat El Rivet, en el terme municipal de Benasal.

ACORD de 4 de març del 2005, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat El Surar, en els termes municipals de Llutxent i Pinet.

DOGV 15 MARÇ

ORDE de 22 de febrer del 2005, de la Conselleria de Territori i Vivenda, per la qual es declaren quatre reserves de fauna a la Comunitat Valenciana. El Decret 32/2004, de 27 de febrer, crea en el seu article 12 la figura de Reserva de Fauna., a fi de dotar d'un règim de protecció específic a aquells espais de relativament xicoteta extensió que continguen poblacions excepcionals d'espècies de fauna silvestre, alberguen temporalment a algunes d'estes en fases vitals crítiques per a supervivència o siguen objecte de treballs continus d'investigació. Es declaren les següents reserves de fauna: Les Hoyuelas (Sinarcas), Llacuna de Salinas (Salinas), Mes del Peraire (Fredes), Canyet dels Pedres de S. Cristòfol (Alcoi).

DOGV 18 MARÇ

DECRET 59/2005, d'11 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Espadà.

DOGV 22 MARÇ

ACORD de 17 de març del 2005, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Paratge Natural Municipal l'enclavament denominat els Arcs, en el terme municipal de Castell de Castells.

(IV) CONCESSIONS HIDROLÒGIQUES DEL MES EN PROVÍNCIA DE CASTELLÓ.

BOP

Concessió d'aigües subterrànies.

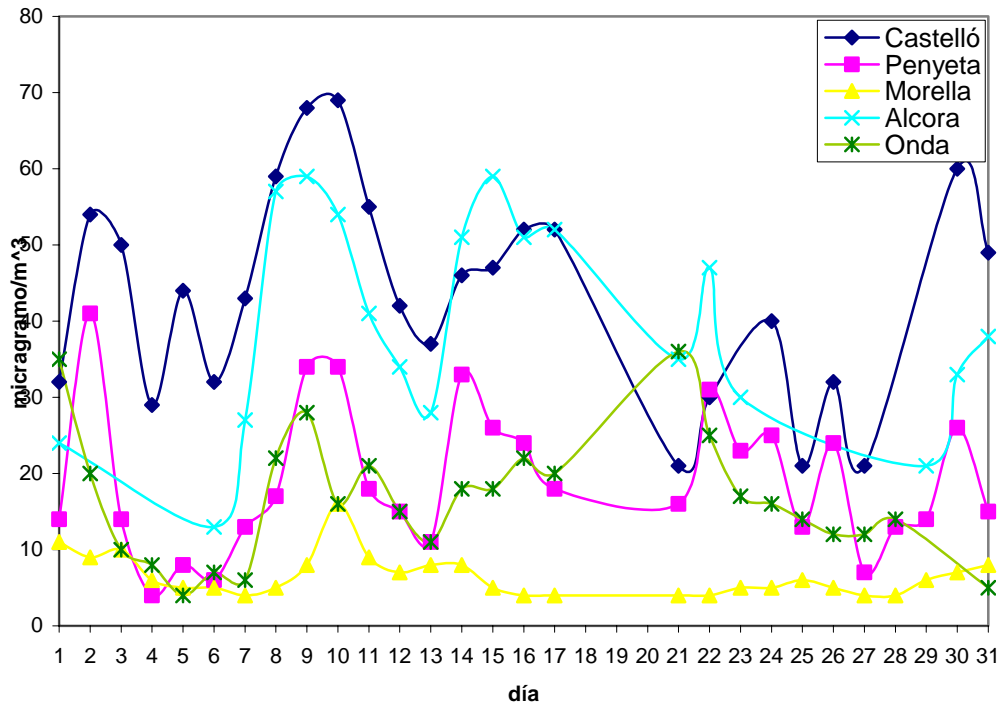
- ORIGEN: Partida "PALILLO ó SAN MIGUEL", terme municipal de Alcalà de Xivert, Castelló de la Plana.
Volum màxim anual: 63.629 m³/any.
Cabal màxim instantani: 14,9 l/seg.
Destinat a reg per goteig de 15,57 Hes.
- ORIGEN: Partida "COLOMER", terme municipal d'Onda, Castelló de la Plana.
Volum màxim anual: 25.000 m³/any.
Cabal màxim instantani: 1,75 l/seg.
Destinat a us industrial.
- ORIGEN: Partida "HOSTALETS", terme municipal de Traiguera, Castelló de la Plana.
Volum màxim anual: 38.000 m³/any.
Cabal màxim instantani: 18,33 l/seg.
Destinat a reg per goteig de 8,93 Hes.
- ORIGEN: Partida "BOVEROT", terme municipal de Almassora, Castelló de la Plana.
Volum màxim anual: 32.400 m³/any.
Cabal màxim instantani: 11,03 l/seg.
Destinat a reg per goteig de 6,72 Hes.

Total noves concessions MARÇ 2005..... 159.029 m³/any

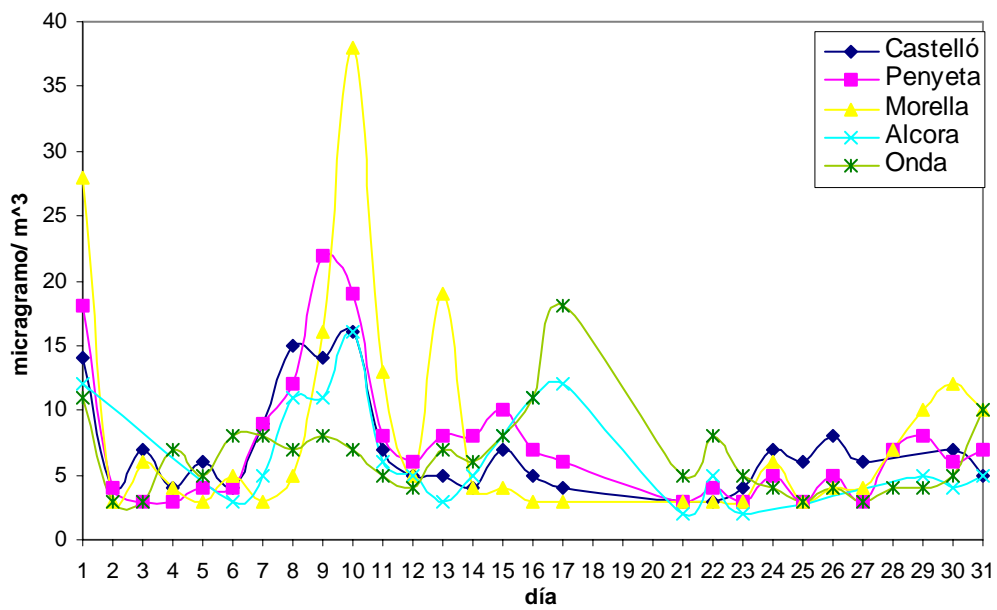
Total noves concessions 2005..... 556.585 m³/any

(V) EVOLUCIÓ DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA DEL MES EN COMARQUES DE CASTELLÓ.

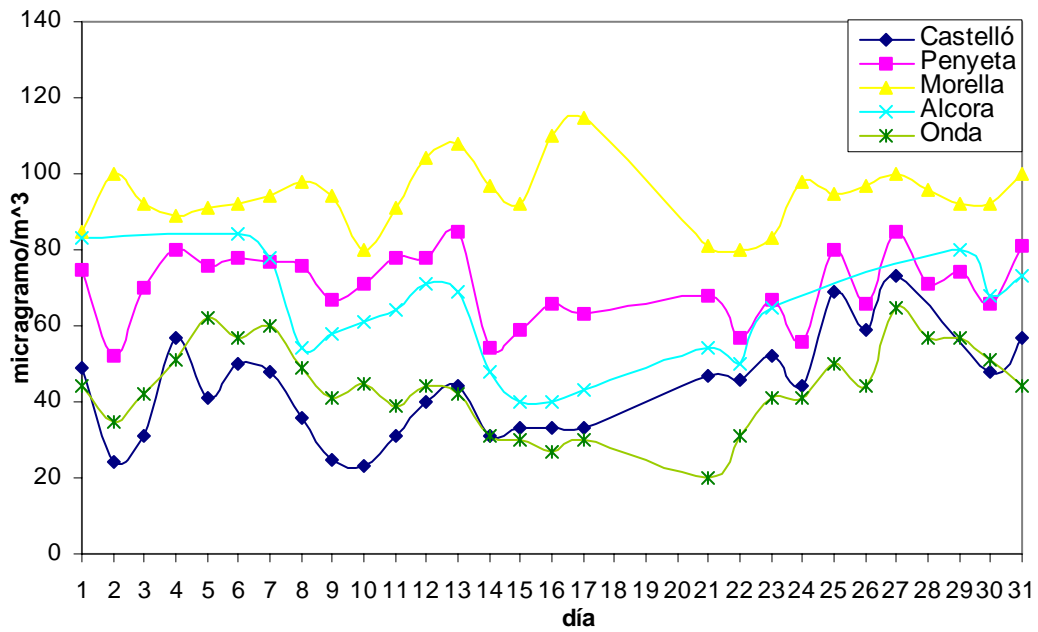
NO₂

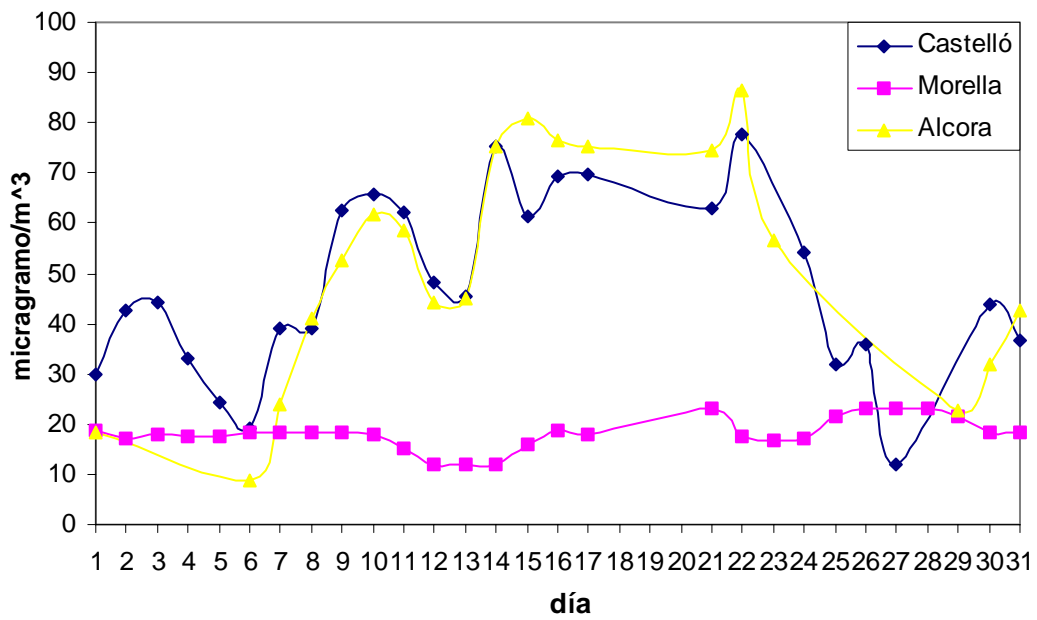
SO₂

O₃

PM10

Les dades anteriors són representació mensual de les dades recollides per la Xarxa de la Conselleria de Territori i Vivenda en les estacions indicades.

(I) Castelló i la zona ceràmica presenta alts valors relatius de NO₂. A Castelló el promig mensual supera 40 i a l'Alcora es queda en torn a 30 (AI RD 1073/02 no hi ha límits diaris, en 2005 el promig anual màxim es de 50).

(II) Morella i la zona de Castelló presenten els valors relatius més alts de SO₂ provinents d'emissions de la tèrmica d'Andorra i del polígon del Serrallo respectivament però han millorat molt respecte dels dos mesos anteriors amb mitjanes inferiors a 10 encara que presenten al voltant del dia 10 de 38 a Morella i 22 a Castelló, Onda presenta un màxim inesperat el dia 18 el dia 17. (AI RD 1073/02 el màxim diari es de 125 no superable en més de 3 ocasions, el límit en ecosistemes es de 20 anual).

(III) Morella en forma sostinguda i també Penyeta (amb valors inferiors) presenten alts valor relatius d'ozó en la província. Morella sempre en torn a 90 i Penyeta a 70 pitjors que el mes pasat, l'Alcora s'incorpora a valors alts amb mitjanes al voltant de 60 (al RD 1796 el límit octohorari de salut és de 120 i el de vegetació es AOT40 de Maig a Juliol de 18000 en promig de 5 anys).

(IV) La zona ceràmica i de producció elèctrica genera altes relatives de PM10 en l'Alcora i Castelló, el promig de l'Alcora està en 51,42 en 19 dies que hi ha mesures, a Castelló 47,4 en 23 mesures i a Morella es de 18,1 en 28 dies amb mesures. (AI RD 1073/02 el màxim diari de protecció de la salut és 50 i anual de 40)